

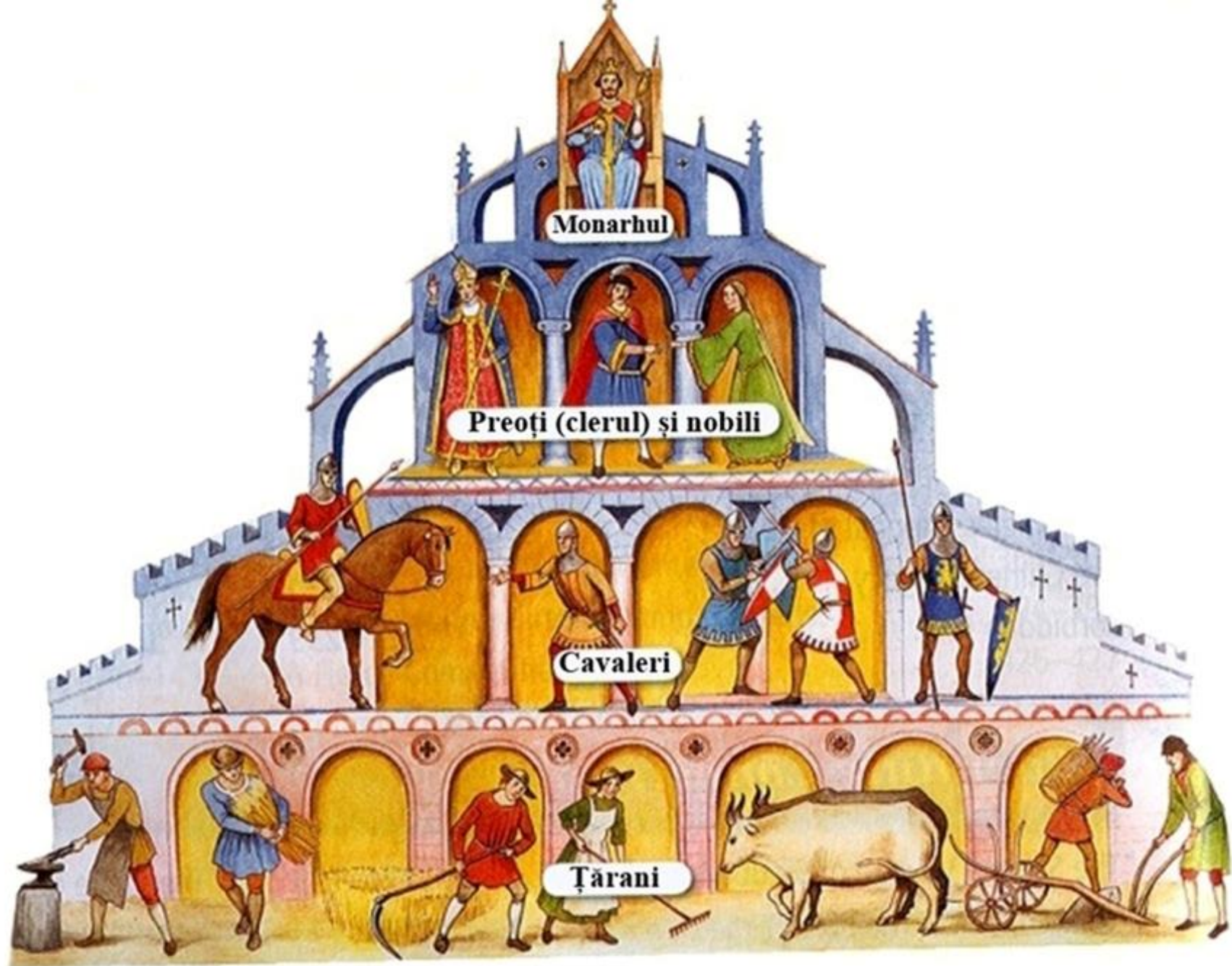
STUDIU DE CAZ: DOMENIUL FEUDAL

Seniori și vasali

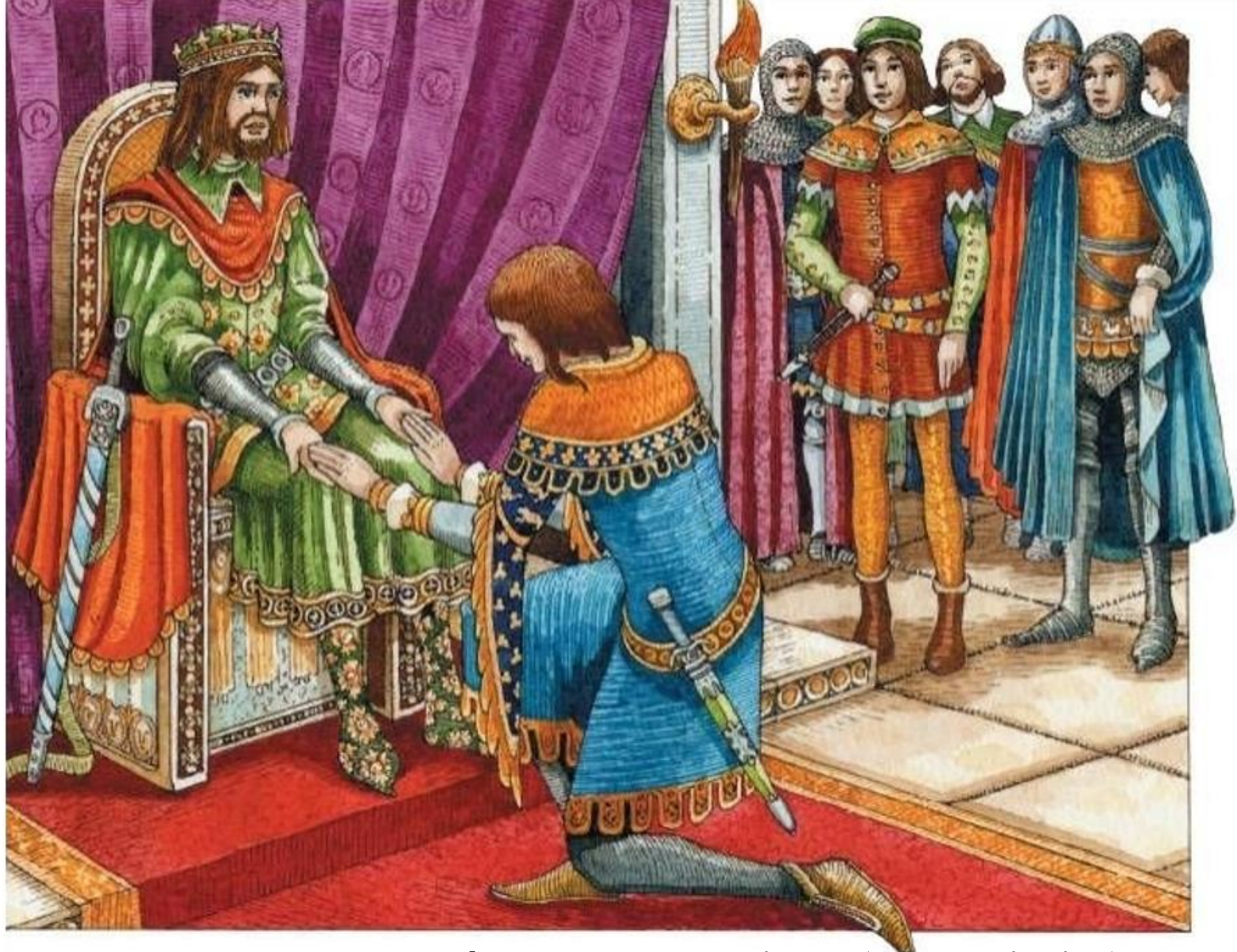
Secolele VIII-XIII - sistemul politic și social al Evului Mediu a constat în existența proprietății funciare (feudul) și a categoriilor sociale specifice feudalismului: nobilii și țăranii dependenți.

Proprietarii feudali au provenit din rândul aristocraților și a slujbașilor statului care, în schimbul serviciilor aduse regelui, au fost înzestrați cu domenii întinse, lucrate de țăranii dependenți ⇒ relații de dependență între rege (seniorul suprem) și conducătorii statului (vasali).

Relația de vasalitate a fost consfințită în cadrul unei ceremonii, în care vasalul a jurat credință seniorului, iar acesta i-a oferit un simbol al feudei: un bulgăre de pământ, un stindard sau o lance.

Piramida vasalității

Depunerea jurământului de vasalitate (reconstituire)

Domeniul feudal

Elementul central în organizarea societății medievale l-a constituit domeniul feudal, a cărui activitate a fost astfel organizată încât să asigure resursele necesare locuitorilor săi (nobili și țărani).

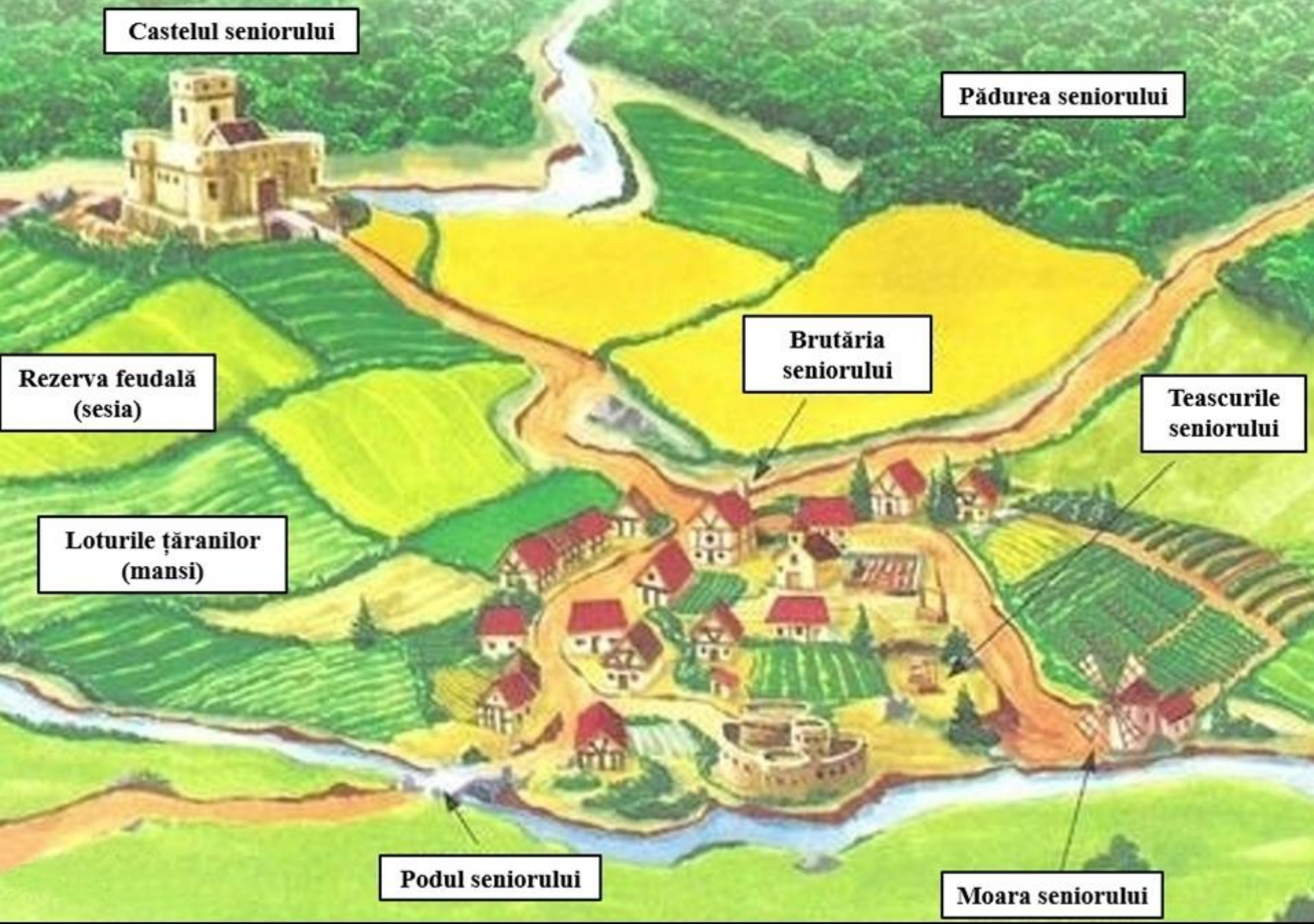
Domeniul a fost format din pământ arabil, vii, livezi, pășuni, mori, ateliere de tâmplărie, fierărie, olărit, țesut, tăbăcării (ateliere de prelucrare a pieilor de animale), păduri, iazuri și sate.

Principalele componente ale domeniului feudal:

I. Rezerva feudală (sesia): valorificată direct de către nobil cu ajutorul țăranilor dependenți.

II. Castelul: simbolul puterii și bogăției unui senior, o construcție impunătoare, din piatră, cu ziduri puternice, înconjurată de un șanț cu apă și întărit cu turnuri, având, în primul rând, funcția de apărare. Elementul central al castelului a fost donjonul, un turn masiv, locuit de nobil și familia sa, format din camerele de dormit, biblioteca, săli pentru ceremonii și o bucătărie. În curtea interioară a castelului s-au aflat locuințele slujitorilor, ateliere, hambare, depozitul de arme și grajdurile.

III. Loturile țăranilor (mansii): parcele de pământ primite în folosință de către țărani de la stăpânul feudal, în schimbul cărora aceștia au avut obligații în muncă și bani.

Componentele unui domeniu feudal

Sat medieval
(Regatul Unit,
secolul al XII-lea)

Conacul
nobilului

Pădurea: lemn pentru
încălzire și unelte; hrană
pentru porci; teren de
vânătoare pentru senior

Câmpul nordic
(orz)

Câmpul estic
(pârloagă)

Grădinile
țăranilor:
leguminoase

Luncă

Câmpul vestic
(grâu)

Pește, anghile
și năsturel

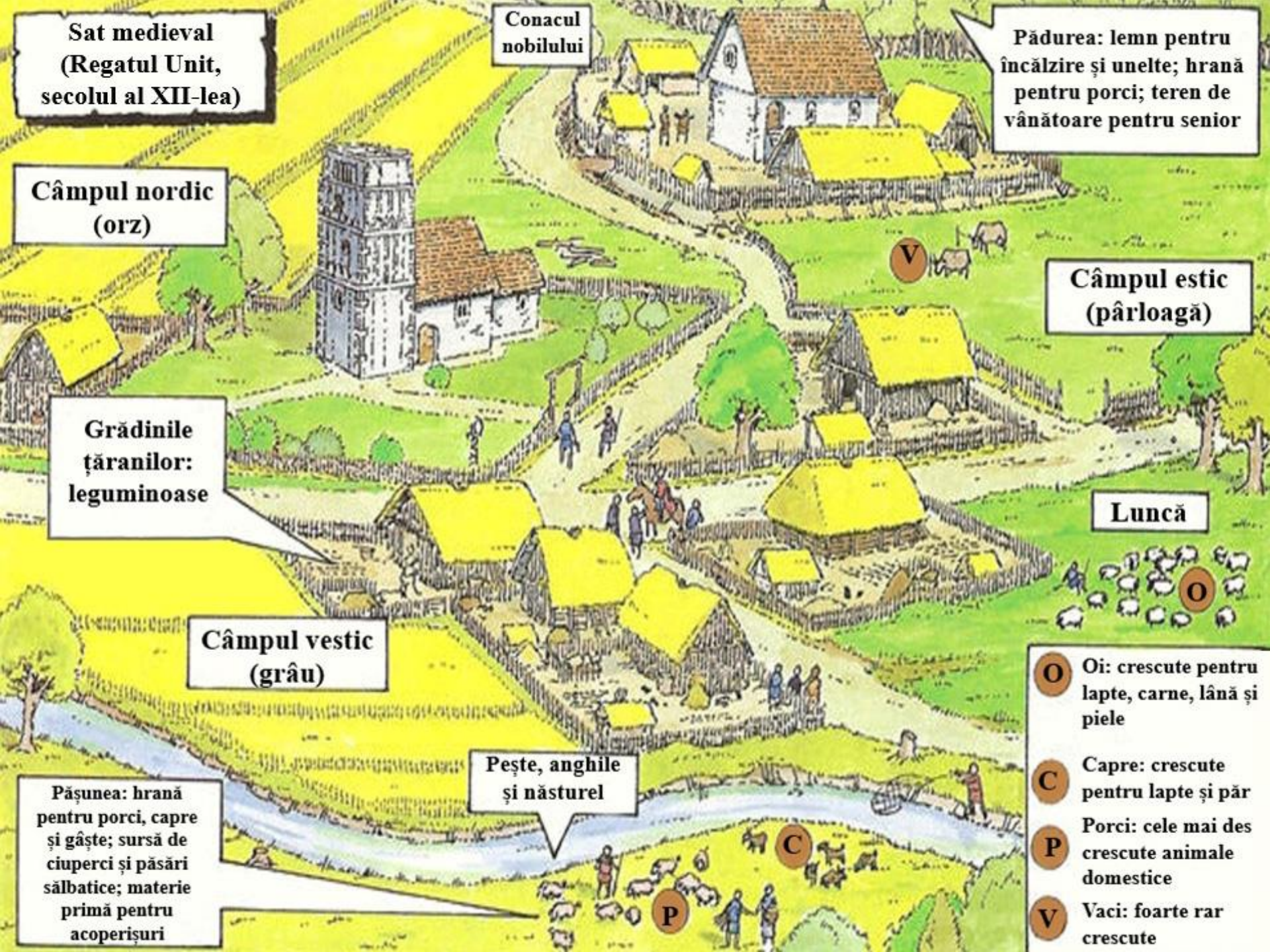
Pășunea: hrană
pentru porci, capre
și găște; sursă de
ciuperci și păsări
sălbatic; materie
primă pentru
acoperișuri

O Oii: crescute pentru
lapte, carne, lână și
piele

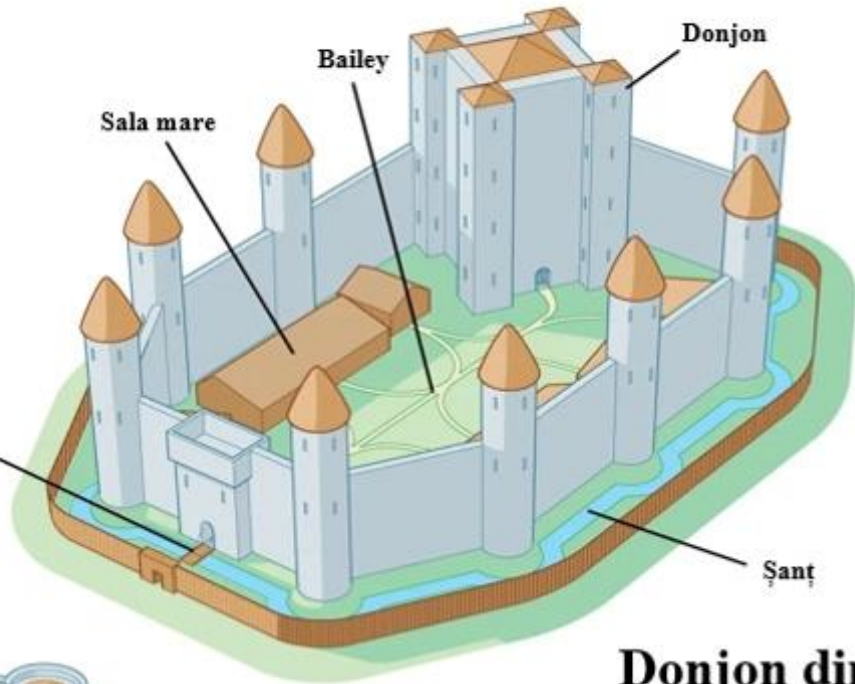
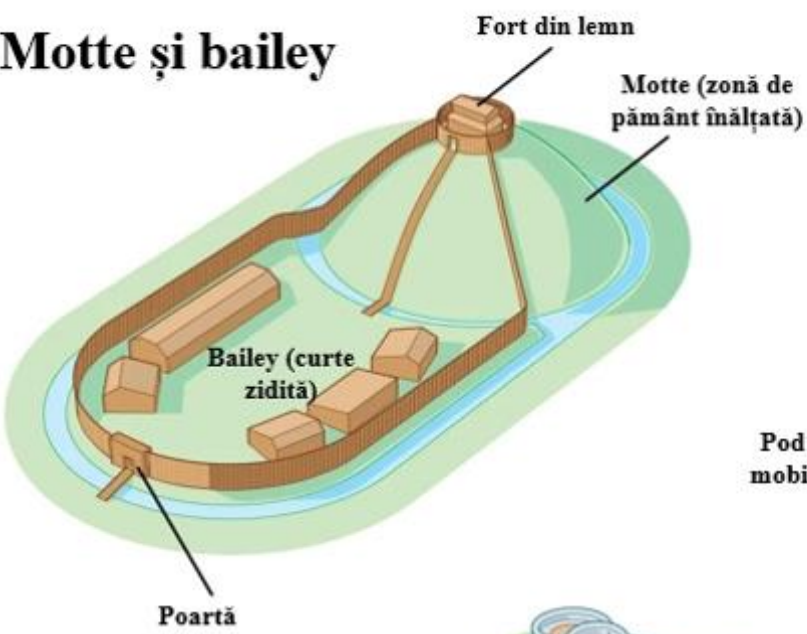
C Capre: crescute
pentru lapte și păr

P Porci: cele mai des
crescute animale
domestice

V Vaci: foarte rar
crescute

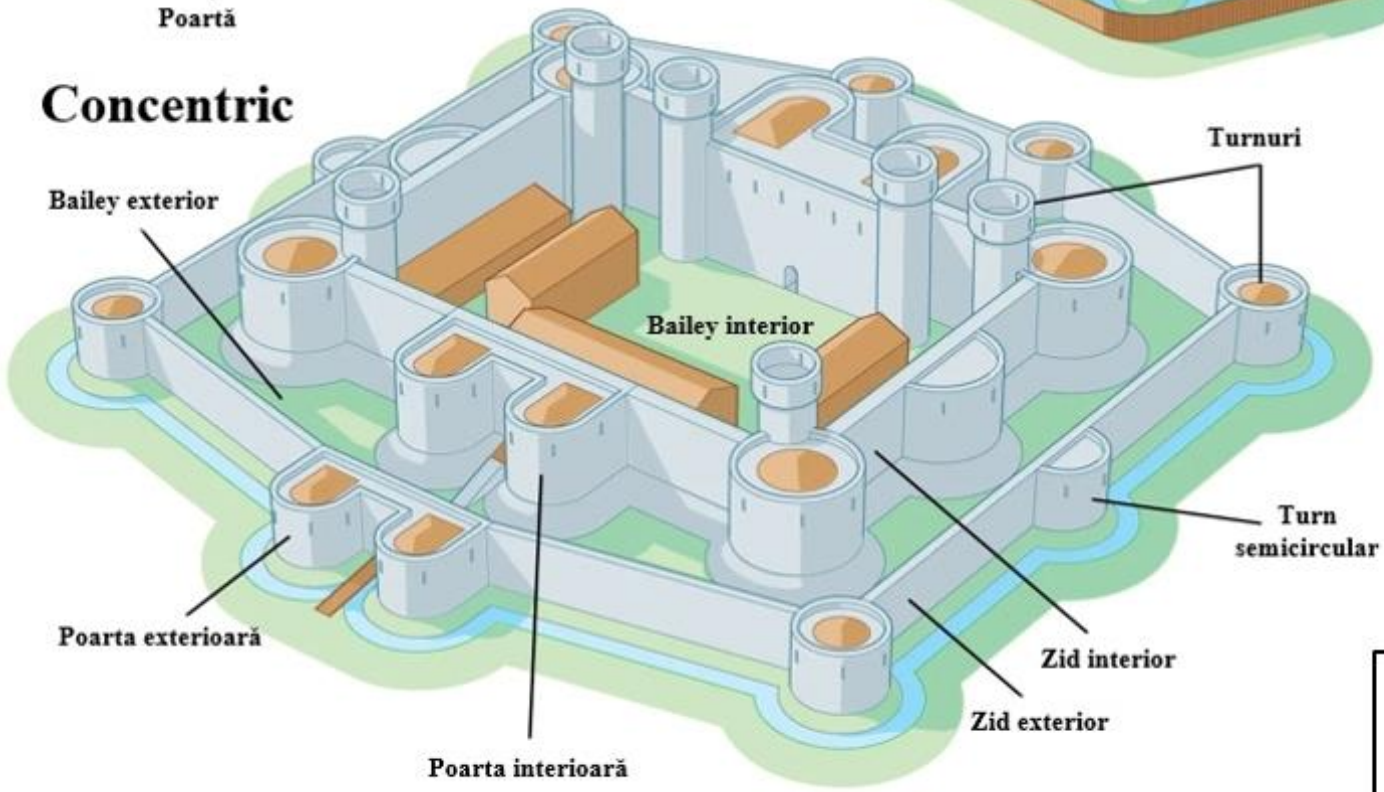

Motte și bailey

Donjon din piatră

Concentric

Tipuri de castele medievale

Castel medieval (reconstituer)

Donjon

Loturi de pământ (mansi) lucrate de țărani dependenți

Domeniul feudal

Obligațiile țăranilor dependenți au fost următoarele:

- a. Personale (au decurs din starea de dependență personală față de senior): legarea de glie (nu au avut drept de strămutare pe alt domeniu), capitația (impozit direct perceput de la fiecare țăran), taxa de mână moartă (de succesiune) și taxa de căsătorie pe un alt domeniu;
- b. Reale: claca (renta în muncă), dijma (renta în produse), censul (renta în bani), suplimentare (taxe pentru folosirea obligatorie a bunurilor seniorului: mori, teascuri și cuptoare; amenzi; confiscări) și obligații față de Biserică (decima sau zeciuală - a zecea parte din produse).

Țărani legați de glie lucrează pământul seniorului

Țărani dependenți plătesc censul (renta în bani)

Domeniul feudal

Secolele XIV-XV - creșterea obligațiilor țărănimii aservite și dependența economică și juridică a țăranilor aserviți față de clasa nobiliară din Europa de Vest și Centrală a dus la izbucnirea a numeroase răscoale, repede înfrânte de nobili:

a. Jacqueria (Franța, 1358): răscoala condusă de Guillaume Cale a fost declanșată de creșterea obligațiilor și de jafurile soldaților englezi. Mișcarea a fost înfrântă de nobili deoarece orășenimea pariziană răsculată, condusă de Etienne Marcel (1315-1358), nu a dorit să se alieze cu țărănimea;

b. Răscoala lui Wat Tyler (Anglia, 1381): condusă de profesorul Wat Tyler (1341-1381), a fost declanșată de înăsprirea obligațiilor țărănimii dependente, dorința țărănimii de desființare a servituții și a privilegiilor senioriale, precum și de intenția lui Tyler de a desființa averile mănăstirești. După moartea lui Tyler revolta a fost repede înăbușită;

c. Războaiele husite (Cehia, 1419-1436): au fost declanșate de abuzurile nobililor și Bisericii Catolice față de țăranii și orășenii cehi, precum și arderea pe rug a profesorului universitar Jan Hus (1369-1415), care a condamnat abuzurile ⇒ revolta armată a unei părți din nobilime, orășenime și țărănime. Conflictul s-a încheiat după ce unii răsculați au trădat, obținând recunoașterea proprietăților, organizarea proprie a Bisericii și folosirea limbii cehe în cadrul slujbelor religioase.

Țărani răsculați conduși de Guillaume Cale (Franța, 1358)

Înfrângerea Jacqueriei (Franța, 9 iunie 1358)

Wat Tyler în fruntea răsculaților (Regatul Unit, 1381)

Moartea lui Wat Tyler (Regatul Unit, 15 iunie 1381)

Jan Hus

Jan Hus este ars pe rug (6 iulie 1415)

Scenă din perioada războaielor husite (Cehia, 1419-1436)

BIBLIOGRAFIE

1. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Aramis, București, 2022.
2. Ochescu, Maria, Oane, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Art Klett, București, 2022.
3. Aichimoaie, Adrian Ilie, Boșcodeală, Felicia Elena, Diaconu, Maria Aurelia, Diță, Ion Nicolae, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Booklet, București, 2022.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, Bartic, Marcel, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura CD Press, București, 2022.
5. Rotundu, Elvira, Tomescu-Stachie, Carmen, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Corint Logistic, București, 2022.
6. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2022.
7. Stan, Magda, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Litera, București, 2022.
8. Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Editura Institutul European, Iași, 1998.
9. Le Goff, Jacques, *Evul Mediu și nașterea Europei*, Editura Polirom, Iași, 2005.
10. Fossier, Robert, *Oamenii Evului Mediu*, Editura Artemis, București, 2011.
11. Imagini: Google Images (domeniul public).

Vă mulțumim pentru atenție!

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

